OEx v
391

EXEMPLA
S. SCRIPTURÆ

OEx v
391

OE XV 391

Tractatus qui stella clericorum inscribitur feliciter incipit.

q Uasi stella matutina ĩ medio nebule. idest peccatorũ. Proprietates huius stelle matutine possũt referri ad quẽlibz doctorem fidei idest sacerdotẽ. Et cõtinẽtur in his ṽsibus.
Lucis splendorem fert secum fert quoqz rorem
Ingens dat letũ. vigilansqz decẽs preit ipsum
Solem defectum lune comitans hyemsqz
Tẽpore lucescit cedẽs estate quiescit. Glosa Lucis splẽdorez fert secũ. vt ibi. Uos estis lux mũdi fert quoqz rorem/scz in p̃dicatione. vt ibi. Tenebrosa aqua in nubibus aeris. Ingens est. vt ibi. Ecce sacerdos magnus. Dat letum idest facit letũ audientem predicationem. qui est in tenenebris ignorancie. Uigilansqz dicitur vt ibi. Beatus seruus quem cum venerit dominus: inuenerit vigilantem. Decensqz dicitur. scilicet per bonam famam et honestam conuersationem. Preit ipsum solẽ. i. xp̃m qui est verus sol iusticie. Sicut miles dñz suũ p̃cedit inimicos occidẽdo suo gladio acuto. vt mortui mundo viuant xp̃o. Defectum lune comitans: idest sãcte ecclesie per compassionem. Unde quis infirmatur et ego non infirmor. Pre-

(6)
6

misqꝫ tempore lucescit id est in tempore tribulationis apparet in calore fidei. Cedens estate quiescit scilicet in vrente a feruore luxurie ⁊ a ceteris vicijs. Unde qui potuit transgredi et non est trāsgressus. Salomon. Memento creatoris tui. ⁊c. Apostolus. Diuisiones ministrantium sunt in ecclesia dei scilicet actiui contemplatiui et prelati. Unusquisqꝫ in sua vocatione et in suo ordine vel ministerio vel offitio intendat: vt virtuose et fideliter in vinea operetur. vnde Crisostomus. Multi sunt p̄lati siue sacerdotes nomine: sed pauci sūt dignitate. Unde Apostolus. Melius est esse paucos ⁊ vtiles q̄ multos ⁊ inutiles. Lucas. Messis quidem multa: operarij vero pauci: scilicet fideles et veri. Hieronimus. Si caritas facit preciuꝫ in rebus honestis: nichil carius deo et hominibꝫ (habentibus rationem) bono et vtili pastore. Johannes. Pastor bonus animam suam ponit pro ouibus suis. Unde ter dictum est petro. Petre amas me? Glo. Amas me plusq̄ tuos cognatos et amicos? plusq̄ res tuas temporales? plusq̄ te ipsum? pasce oues meas. Unde in euuange. Qui amat animam suam plusq̄ me nō est me dignus. Apostolus. Erūt homines seipsos amātes. Illi dicuntur seipsos amare: qui suum honorem et cōmodum plus diligunt q̄ honorem dei. Augu. in li. de doctrina christiana. Illi vere deum diligunt

qui nichil aliud q̄ vt nomen dei glorificetur exer cent. Uñ iam pauci volūt sustinere propter xp̄m paupertatem: contēptum: dolorem. Sed cupiūt diuicias/honores/et suauitates huius mūdi. Ta les em̄ non suscipiunt curas aīarum vel prelatu=ras propter onus vł propter iugū dñi. ſ3 propter honorem. Cura em̄ animarū nō debetur honori sed oneri.

m Ultiplex em̄ est questio quomodo sacer dos vel pastor curam suam intrauerit vł quomodo in ea vixerit vel qualiter eā rexerit vel patrimoniū crucifixi expēderit vel propter quē finem eā susceperit vel vt pascat gregē sibi cōmis sū verbo et bono exēplo vel vt pascatur a grege. Unde hoc nomen pastor deriuatur ab hoc verbo pasco pascis. et non a pascor pasceris. vnde illud Hiere. Pastores pascebant se et gregem meum non pascebant.

i N vltima em̄ rōne reddenda. dicit ioseph/ id est xp̄s qui est verus ioseph fratribus su is/ scz pastoribus ecclesiarum. Amen dico vobis nō videbitis faciē meā donec adduxeritis fratrē vr̄m minimū. Glosa Qui minimū reqrit non obli uiscitur maiorē. vñ illō. Sāguinē ei⁹. i. aīam eius de manu tua reqraz. Grego Tot mortibus digni sūt negligentes pastores, quot negligūt animas

Unde videat q̄sq₃ pastor vel sacerdos quomō cu
rā suā ītra vl' quomō eā regat vel qualiter in ea vi
uat/vel ꝑpter quē finē eā suscepit/vel quomō pa
trimoniū crucifixi (vt dictū est) expēdat ne a dn̄o
ei obiciatur in reddēdo rōnem yronice. Amice.s.
tpaliū rerū ꝛ nō aīarū quomō huc intrasti nō ha-
bēs vestē nupcialē.idest caritatē q₂ nō ꝑpter cari
tatē idest deū (qui est vera caritas) curā tuā intra
sti vt gregē tibi cōmissum pasceres verbo ꝛ bono
exēplo. s₃ vt pascereris ab eo idest vt negligēs et
ociosꝰ ꝛ viuēs luxuriose ꝛ obmutescēte dicat dn̄s
Ligatis manibus.ne possit se defēdere: et pedib₃
ne possit fugere. proijcite eū in tenebras exterio
res.i.ꝯtinuo ꝑpetue vrētes.q₂ plus dilexit lucrū
tēporale q̄ aīaꝝ pro quibus filius dei mortē susti
nuit. Et q₂ hic vixit deliciose ꝛ totus suspirauit ī
pctīs: totus suspiret eternaliter in penis. Et q̄tū
gloriatus est in delicijs vite huius tm̄ locu₃ date
ei in tormētis ꝛ facite eū mōtē in inferno ꝛ ardea
tur vt oleū in flāma. Vn̄ ysa. Apportari te facia₃
sicut gallū gallinaciū. qui portat̄ de foro pedibus
sursū erectis. ꝛ demisso capite: ꝛ dequoquitur in
ola. sic tu decoqueris in ola gehēnali varijs cru-
ciatibus: vt pena correspōdeat clpe. q₂ nō cātasti
non generasti et cum alijs maior reputaris: sicut
gallus gallinacius maior alijs.

c Um bñficiũ alicui porrigitur valde gaudꝫ
sed nõ q̃rit primo quis sctõꝝ sit patronus
in ecclesia. sꝫ q̃tũ valeat in tp̃alibus. Un̄ iã pauci
curãt quomõ curã suam suscipiũt vel intrant/aut
qualiter eã regãt vel in ea viuãt scd̃ꝫ deũ: nec sy=
moniã abhorrẽt: sꝫ heu iã in pluribus dñat̃. Gre.
Si quis intẽtiõe gradus ecclesiasticos vel benefi
cia querit vt inde habeat vite necessaria: hic puer
so ordine vult celestia mercari. Longe em̄ melius
esset mẽdicare vel arare vnde viueret. Unde ioh
Qui nõ intrat in ouile p̱ hostiũ idest xp̄m sꝫ ascen
dit aliũde: ille fur est ⁊ latro fur est furãdo sibi vir
tutes ab alijs latro est: occidẽdo animas. Fur nõ
venit nisi vt furetur: mactet ⁊ p̱dat. Furetur virtu
tes/mactet corpus ⁊ p̱dat aĩaꝫ in gehẽnam ignis
q Uilibet pastor ⁊ sacerdos in se tenet̃ ha=
bere tria: scꝫ sciaꝫ/eloquẽciã/et bonã vitã
Sciaꝫ dꝫ habere diuinorũ librorũ ac eoꝝ ĩtelligẽ
ciam ĩ quibus deũ cognoscat se ⁊ alios. Un̄ ber.
Multi multa sciũt: seipsos aũt nesciũt. Qui seipꝫ
nõ cognoscit nichil sit. Hec ẽ em̄ ꝓbatissima scia
inter ph̄õs seculares. dicit eniꝫ. cognosce te ip̄m.
Qm̄ au. in li. de sctã tri. dei p̄fert scie celestiũ ter=
restriũ ⁊ ĩfernorũ ꝓpriã cognoscere infirmitatẽ.
Un̄ ⁊ Ber. Dñe da michi scire te cognoscere me.
diligere te. Eloquẽciã dꝫ habere discretã vt ea
q̃ scit ⁊ ĩtelligit alijs p̄dicet: ne abscõdas pecuniã

dñi sui.i.sit canis mutus ĩ domo.i.eccl'ia. Vñ ysai
clama ne cesses ⁊ annũcia pplo meo scelera eorũ
Tullius. Melius est eloqui copiose et prudẽter
q̃ aliquid sine eloquẽcia acuratissime excogitare
Idẽ.eloquẽcia ẽ scia recte pferẽdi ex cogitatõne
cũ ornatu vboꝝ ⁊ põdere sniaꝝ. Iõ efficatius est
audire q̃ audiri. Vñ gre In sciẽcia sacerdotis nec
est venia nec excusatio. Dani.alibi.ezek. Qui aũt
docti fuerunt fulgebũt quasi splẽdor firmamenti
i.solis.⁊ q̇ ad iusticiã erudiũt mltos quasi stelle i
ppetuas eternitates.vñ apo. Duplici honore ho
norãdi sũt sacerdotes.primo ppter officij digni=
tatẽ.scdo propt doctrinã pcipue illi q̇ fideliter la
borãt ĩ euã.qr ordo fideliũ platoꝝ ẽ pcipu⁹.Vitã
bonã tenet hẽre sacdos vt q̃ ore p̃dicat ope ꝯple=
at. Actu.i.Cepit ies⁹ facere ⁊ docere. Hier Quid
cũ aliõ ẽ bñ loq̇ aut p̃dicare ⁊ puerse viuere: q̃ p
prio ore seipm ꝯdẽnare. Orige. Qui aliũ nõ ĩstru
it seipm docere nõ põt. Gre. Nõ ĩ vboꝝ splẽdore
p̃dicator gloriet.sz in ope v̇tutũ. Hie. Doctoris ẽ
lapsis manũ porrigere adiutricẽ: ⁊ errãtibz oñde
re iter veritatis. Gre. Bon⁹ doctor est q̇ huĩliter
seruat disciplinã.⁊ p disciplinã nõ ĩcurrit supbiã.
Crisosto. Vis bonus apparere circa vitã tuã esto
austerus circa alioꝝ pctã esto benign⁹. Audiant
te hoĩes parua mãdantẽ ⁊ grauia faciẽtẽ. Grego
Cuius vita despicit: restat vt eius sermo ꝯtẽnet.

¶ Cuiuis enim pastor siue sacerdos sit sedulus in cura sibi cõmissa et in ambone fidelis p̄dicator. vt preco dñi vt paret dño plebē pfectam in cathedra vt pi⁹ ⁊ discretus iudex. in cõfessione mediator inter deū ⁊ peccatorē. vnde Criso. Nō erramus modicam penitenciam iniūgentes. Nōne melius est propter miam reddere rationem: q̄ ppter crudelitatē Nā vbi paterfamilias est larg⁹ dispensator eius non debet esse tenax. Sed deus est benignus vt quid sacerdos austerus.

¶ It eciā sacerdos vl' pastor pi⁹ ī afflictoꝶ ꝯpassiōe ⁊ hospitalitate. ⁊ ī elēosinaꝶ ꝓ posse largitiōe. s. duplici. s. corporali ⁊ spūali. Spūalis ꝯtinet ī h̄ vsu. Corrigo. pco. p̄cor. doceo. fero ꝯsulo. solor. Corrigo errātē. pco īimicis. p̄cor ꝓ īimicis. doceo īsipiētes. fero sustinētes. ꝯsulo pusillanimes. solor tribulatos. Corporalis ꝯtiet ī h̄ vsu. Colligo. poto. cibo. redimo. tego. visito. condo. Sūt eciā septē species elēosine. Pria ē quā hō sibij psi dat. vñ salomō. Miserē aīe tue placēs deo Idem. Qui sibi neq̄: cui bonus? Secunda elemosina ponit supra pedes domini: quā dat ostiatim mendicantibus ⁊ peregrinis et hospitibus in hospitio colligendo ꝓpter deū. vñ ysa. Frange esurienti panē tuū. Au. Elemosina est vnguētū quo maria magdalena vnxit pedes dñi. idest paupes (Qui sunt mēbra eius) vngebat. Tercia ponitur

in gremiū dñi q̄ dat̃ leprosis infirmis et captiuis p̄cipue iter paganos. Vñ eccl'iastici. Abscōdite elemosinā in sinu paupeꝝ. Quarta ponit̃ i manus dñi. quā hō dat viduis ⁊ orphanis: ⁊ illis quos pudet mēdicare. et q̄ magnū defectū sustinēt ꝓpter hōrē tpalē: p̄cipue aūt quā dat amicis ⁊ cognatis et idigētibꝫ. Vñ ilō. Et carnē tuā ne despexeris Catho. Ignotū tu tibi noli p̄ponere notis. Quinta est q̄ ponit̃ supra cor dñi: cū hō dimittit offēsas sibi illatas/ v'bis iniurijs ⁊ rebꝫ ablatis Vñ dimittite ⁊ dimittet̃ vobis. Sexta ponit̃ i os dñi: qñ q̇s offert ad arā ꝓ posse suo de rebꝫ iuste acq̇sitis: vbi offert̃ sacrosctm̄ corpus dñi ꝓ salute viuoꝝ et mortuoꝝ Et cū q̇s dat sacerdotibꝫ elemosinā cuiuscūqꝫ professiōis vl' ad calicē vl' ad ornamētū ⁊ decorē dom⁹ dñi. Unde apl's. Operemur bonū ad oēs dū tp̄s hēm⁹. maxie aūt ad domesticos fidei et doctores. s. sacerdotes q̇ sūt illuīatores fidei. Septīa est cū qua xp̄s totus vestit̃. q̄ dat̃ ꝓ mortuis q̇ sūt i purgatorio. Unde i libro machabeoꝝ Sctā ergo ⁊ salubris est cogitatio. ⁊c. Sācta ē ꝓ cōpassiōe. salubris est ꝓ elemosinarū largitione. Unde mathe. Date elemosinam et munda erunt vobis omnia. Daniel. Redime elemosinis peccata tua. Ber. Elemosina data in vita est lucerna q̄ illuminat animam: ne cadat in tenebras eternas. Idem. O homo si ieiunas in hoc non differs a di

abolo. quia ipse nunq̄ comedit. si vigilas ipse nū q̄ dormit. si continens es ipse nunq̄ coit. si silencium tenes ipse nunq̄ verbis defluit. in hoc solū maxime diabolum superas. si elemosinis operā prestas. Beda. Frustra odoraturus manus suas expandit ad deum qui ess ad subueniendum pro posse suo pauperi non ostendit. Apl's Pietas ad omnia valet. Nā si quis lubricum carnis patitur vapulabit sed non peribit. Hiero. Non memini me legisse aliquem esse damnatum in hoc seculo qui vitam duxit liberalem. Gre. Nunq̄ est vacua manus a munere aut ꝓpter munus: vbi est archa cordis repleta bona voluntate. Au. Qui dat propter presencium pudorem vt interpellantis tedio careat, rem et meritum perdit. Unde versus. Da facie leta. sine leticia faciet / scilicet tue. Si dederis perdis rem meritumq̄ rei. Aplus. Hilarem datorem diligit deus. Augu. Elemosina est res sancta: augens presencia ⁊ minuēs peccata: separans a demonibus iungens angelis. et est quasi murus inexpugnabilis circa animam. Thobias. Magna fiducia est elemosina coram deo: omnibus facientibus eam. Idem. Elemosina ab omni peccato liberat et non sinit animā introire in tenebras eternas. Salomō. Sicut aqua extinguit ignē sic elemosina pctm̄. Elemosina eñi extiguit ignē peccati / ignē ire dei / et ignē tocius gehēne.

i Am dictum est de elemosina duplici/scilicet spirituali et corporali et de speciebꝫ eius cum auctoritatibus probatis. Nunc dicēdū est de suffragijs quibus sacerdos animabꝫ exātibus i purgatorio tenet̄ suffragari quoꝝ elemosinis vsus ē et vtitur quibꝫ aīabꝫ purgādis i penis purgatorij annus ꝓ die statuitur in penitēcia in hac vita neglecta/vel nō pacta q̄ aīe sūt tercia ps ecclesie expectātes in purgatorio liberatōez. Exemplū de filijs isrl̄ p desertū trāseūtibus.xl.ānis qd.xl. diebꝫ trāsisset si ɔtra deū nō peccasset. Triplex enī dr̄ ecclesia s.in hoc mūdo militās:in celo triūphās:in purgatorio expectās(vt predictū ē) liberationē:quibus quattuor modis precipue potest subueniri. versus. Missa/p̄ces/dona/ieiunia/quattuor ista. Absoluūt aīas.quas purgās detinet ignis Qui ignis ꝛ cetere pene purgatorij grauiores ꝛ acerbiores sunt q̄ oīs pene martirum. et oīa genera tormentorū q̄ i hoc mūdo a tirānis potuerūt excogitari et adinueniri quaꝝ aīarum numerus oīm viuencium multitudinē excedit.vij augu. Nescit qd petit q̄ purgatoriū petit O deus q̄ dulce erit in hoc seculo satisfacere. Dico q̄ est grauius in purgatorio esse q̄ diu ocl's potest claudi vel aperiri q̄ illa pena q̄ habuit beatus laurēcius in craticula. vnde vna lachrima de puro corde ꝓlata plus purgat q̄ decē anni in purgatorio

tamen inter duo mala minus malū ē eligēdū. vñ
aīe clamant et iob. Misereminí mei: misereminí
mei. saltem vos amici mei quia manus domini te
tigit me. Duplex enim manus in hoc loco intelli
gitur: scilicet manus tangētis. q̄ est in purgatorio
aīas purgās expectātes liberationē. 7 manus dā
nantis scz in inferno. vñ machabe. Sancta ergo
et salubris est cogitatio ꝓ defūctis exorare. facta
ꝑ cōpassionē caroꝝ salubris ꝑ elemosinarū largi
tionē 7 oroēz fideliū: 7 ꝓcipue sacerdotū q̄bꝫ cō-
mittūt aīe: q2 elemosine sūt cibus aīaꝝ. oro vero
pot⁹. Jeiunia fideliū magna refectio 7 ꝯuiuiū. ꝑe
grinatio caroꝝ: penaꝝ alienatio 7 ereptio Jndul
gēcia vo eis data ꝓdest ꝓut hic meruerāt dū viue
rēt. vñ legit in cōmēdatiōibus aīaꝝ. De⁹ cui soli
cōpetit medicinā prestare post mortē. i. indulgēci
as. q2 ibi aīe sūt de foro eccl'ie expectātes liberati
onē s. i purgatorio quas man⁹ dñi tetigit vt dictū
est. Pre oībꝫ aūt remedijs q̄bꝫ aīabus exñtibꝫ in
purgatorio pōt subueīri missa ꝓcellit. Greg. O q̄
tū 7 viuificū donū dei. q2 nūq̄ diuia celebrāt mi-
steria qui ibi ꝯcurrāt duo v̄tuosa opa. s. vni⁹ pctō
ris ꝯuersio vl' ad min⁹ vni⁹ aīe de purgatorio libe
ratio. vñ caueāt heredes parētū 7 caroꝝ mortuo
rū ꝯmissarij testamētoꝝ 7 maxīe sacerdotes 7 ce
teri q̄bus aīe ꝯmittūt vl' quoꝝ elemosinis vsi sūt
vel vtūt: ne aliquo mō eis hec remedia subtrahāt

vel differant. q2 eorum viaticum est q2 pro furto et sūmo sacrilegio eis reputatur. q2 primo mortaliter peccant in deum: qui eas sanguine suo redemit. Secundo in sanctos ⁊ in omnes angelos de quorum collegio sunt dū liberantur. Tertio peccant in omnes animas existētes in purgatorio. q2 impediunt earum absolutionem. Quarto peccāt in omnes christianos viuos pro quibus anime liberate a penis orarent et intercederent ad deum Pro q̄bꝫ negligencijs tales si non satisfecerint in pn̄ti grauiter puniēt ⁊ in futuro sc̄lo dānabūtur.

f Equitur (vt supra dictuꝫ est) vt quiuis pastor sit sedulus et fideliter sollicit⁹ pro grege sibi cōmisso. s. pro viuis ⁊ pro defunctis: ⁊ non personarum acceptor q2 xp̄s generaliter vno eodēq3 precio. i. om̄es redemit vt mereantur a dn̄o directe cōmendari dicente. Euge serue bone q2 sup pauca fuisti fidelis supra multa te cōstituam

q Uo ergo ordine censetur ille qui semper absēs ē a cura sua nec preest vt pastor nec regit vt mercēnarius. In illo estimo ordine ī quo nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitat. Ber. Miror clericos aliud esse q̄ꝫ quod apparent in vestitu ⁊ habitu. aut q̄ꝫtulum sunt clerici. gestu et actu neutrum exercent: nec regunt se vt clerici deberent: nec pugnant vt laici. in ordinanter plures ex eis viuunt contra canones et statuta eccle

sic confundentes seipsos ꝛ tocius clerici honesta
tem. Et quia hic cum omnibus peruerse viuẽtes
moribus et vita participant omni pena in futuro
punientur. Unde Origenes. Unũquodq́ȝ quod
est peccatum habet suum demonium. ꝛ vnũqđq́ȝ
demoniũ habet suũ supplicium. Attendite ergo
o vos sacerdotes ad quid vocati estis electi et cõ
stituti (vt dictum est) et seruite deo in sãctitate et
iusticia. Unde aplus. Non enim vocauit nos dñs
in ĩmundiciam: sed in sanctificationem. Uñ idem
Hec est eniȝ voluntas dei sanctificatio vestra/vt
sciat vnusquisq́ȝ vas suum idest corpus in sanctifi
catione possidere. quia ambulans in via ĩmacula
ta. i. in castitate mentis et corporis hic michi mi=
nistrabit in tanti corporis ministerio: et ego dñs
exaudiam eum. Unde augu Quid prodest si casti
tas seruatur in corpore: et mentis integritas in=
tus polluitur in mente. Cesarius. Uirginitas in
corpore nichil prodest si caritas a corde discedat
et humilitas. nec iam carnis integritas seruatur
si animus tumore superbie corripitur Ber. Sup
ba castitas non est vera castitas sed ornatum dia=
boli ꝓstibulum. Augu. Aiaduertite o vos sacer=
dotes in q̃ta puritate et tremore debetis accede
re ad istud sacrificiũ ad qđ xp̃s accessurus sangui
nẽ sudauit pre angustia vbi ipse sacerdos mirabili
ter et ineffabiliter obtulit. Uñ dicatis cũ ꝓpheta

In toto corde meo exquisiui te. Cor mundū crea in me deus .i. restaura ꝛ spiritū rectū īnuoua ī visceribus meis: vt te pfecte diligē ꝛ digne laudare merear.

Quid ergo dicendū est de sacerdotibus manifeste cohabitantibus cum mulieribus vel adulteris/vel fornicantibus vl' ꝓprias oues violantibus vel ebriosis. vel lasciuis et secularibꝫ pluribus negocijs et vanitatibus implicatis: Committimus enim consciencijs episcoporum ꝛ eoꝝ prelatis. Hic Alieni erroris nō est nr̄ꝫ reddere rōeꝫ sꝫ p̄latoꝝ Ber Integritatis tue sis diligēs explorator nō aliene Quid ergo de illis iudicādū est q̄ spōsā xp̄i violāt: Hiero. Sicut scelesti⁹ ē sacrosctāꝫ eccłiaꝫ temerarie destruere q̄ꝫ domū plebeiā: ita scelesti⁹ ē spōsā xp̄i violare q̄ꝫ spōsā ꝓximi. Glosa sup leuiticū Cū diabolus sup oīm pctō gaudeat maxime ꝯgaudet fornicatiōi. ꝛ maxie in sacdotibꝫ ꝛ religiosis q̄ sūt ministri altaris. Hier. Acerbiora gehēne tormēta sūt q̄bꝫ fornicatores ꝛ adulteri debēt: Jo. Quid tibi cū mulieribus tu sacdos q̄ ad altare dei famularis ī cui⁹ loco stas: Dic sacerdos q̄ eisdē labijs oscularis filiū v̄ginis q̄bꝫ osculat⁹ es filiā veneris O iuda osculo tradis filiū hois. Ber. O sacerdos corp⁹ tuū efficit quotidie sepulchrū xp̄i. quō ex ore tuo egredit falsi-

tas: per quod ingreditur tāta veritas. scilicet ipe christus quomodo oculi tui aspiciūt vanitatem: qui inspiciunt tantam veritatē: quare manus tue extenduntur ad illicita que tractat tenentem omnia: quare te ingurgitas ebrietate qui plenus eē deberes dei bonitate: Augu. Si sacerdos sit vas incontinencie ⁊ libidinis iuxta filium virginis in altari statuet ydolum veneris ⁊ cum ore polluto profert verba canonis. os enim eius amaritudine et dolo plenum est ꝙuis enim oret cum labijs tn̄ in faciē expuit saluatoris. et cū p̄sumit sumere corpus dn̄icū in os eius pollutū: leuius esset ei ꝙ ꝓijceret ipsū in lutū. Ber. Vere sacdotes q̄ i carne ambulant deo placere nō possunt: qui placere meretrici cupiūt ⁊ presumunt. Idē. Turpissimū est manus deo dedicatas et sacro crismate consecratas pudendis mulierum ingerere: et post hoc sacrosanctum corpus dominicū tangere. Canon Nullus presumat audire missā a presbytero quē pro certo nouerit habere cōcubinam. Au. in decreta. xl. c de vita presbiterorum dicit ꝙ plus placet deo rugitus leonū siue mugitus boum ⁊ grunitus porcorum siue suum: ꝙ cantus in choro p̄sbyteroꝝ cantāciū luxuriancium. Gre. in decre. xl c Si q̄s p̄sbiter dyacon⁹ vl' subdiacon⁹ iacuerit in infamia fornicatōis. ībibeo ei ītroitū ecclesie donec satisfaciat de mala fama sua deo ⁊ populo et

si non satisfaciat. inhibeo vobis ne aliquis vestrũ audeat audire officiũ eius q: om̃s benedictiones eius cõuertũtur in maledictões: testãte Malach ꝓpheta. Maledicã i q̃t benedictõibꝫ ṽris: q: manus vestre plene sũt sãguine. Ber. O q̃ꝫ temerarium ⁊ q̃ꝫ nephariũ ẽ pollutis manibus tractare filiũ v̾ginis. ⁊ oze sordido sumere. Que mẽs nõ rapit ad excessũ: quis ocl's nõ erubescit: quis auditus nõ terretur: vbi mũdi preciũ proijcitur in sterquiliniũ idest in os imundi sacerdotis. Miruꝫ est q̃ꝫ talis tũc nõ veretur angelũ dei stare iuxta se q̃ secet eũ per mediũ. Et tales bene possũt vocari presbyteri Susanne. Au. O tu indigne sacerdos noli plus me affligere peccãdo. Plus eñi me vulnus pcti tui ledit: quã vulnus lateris mei. Idem. Magis delinquũt qui iã regnãtẽ in celis cõtẽnũt peccãdo scꝫ indigne corpus x̄pi tractãtes ⁊ sumẽtes: quã qui crucifixerũt eũ ambulãtem in terris non quasi crucifigẽtes: sed quasi tãti sacramenti indigni confectores ⁊ presũptuosi preceptores. q: illi semel deũ crucifixerunt in terrs: isti q̃ꝫtũ in eis est indigne tractãtes ⁊ sumẽtes quotidie crucifigũt. Am. Qui indigne x̄pm sumit. ideꝫ est ac si ipm interficiat. Au Melius est spiritualia penit' omittere q̃ꝫ indigne ttactare vel tangere. Idem Inter om̃ia misericordie dei opera que ab initio impensa sunt saluti hominum. nichil mirabilius:

nichil excellēcius q̄ pro mūdo crucifixus est, dn̄s Leo papa. Magis admirāda ē dei huīlitas q̄ sua maiestas. Au/ Minima gutta sanguinis xp̄i suffe cisset ad redēptionē generis huāni. Sed ideo ma ioꝛ copia sāguinis eius data est: vt copiosioꝛ clare sceret xp̄i affectus nos diligētis. Uñ Ber. Patet eñi amoꝛ xp̄i nos diligentis in vulnere lateris.

a Ttende ergo o homo q̄tum pro te datuz sit et maxime tu sacerdos qui coꝛpus ꝛ sā guinē tractas domini. Timēdū vero est q̄ dn̄s ta les sacerdotes īdignos (vt dictū est) nō exaudiat sed magis eū ad iracūdiam prouocant. Uñ illud. Prouocauerūt eum filij eius ꝛ nō filie: sed belial in soꝛdibus. i. in pctīs: ideo dn̄m non placant: sed magis offēdunt eū. Nā eciā loca sacra que tāgūt et calcant. q̄diu sunt in peccatis obstinati cōtami nant. Ber. Sacerdos sine offensa viuat: qui pro offensis iudicē deū interpellat: ne offensum poti us ad iracūdiā prouocet q̄ cōpescat. Au. Maius preiudiciū deus in mūdo non patitur ab hoībus viuentibus/ q̄ a sacerdotibus carentibus sciēcia et bona vita. Idē Plus placet deo vlulatus canū vel lupoꝝ q̄ cantus inimicoꝝ idest clericoꝝ ma loꝝum. Grego. Nichil est quod tm̄ offendat eccle siam dei. q̄ q̄ indigni assumantur ad regimen ani marum. Unde prelati quidam nūc tēpoꝛis par ī curant quos iā ad oꝛdines recipiāt. vel admittāt.

vel quibus in sacerdotes promouēdos man⁹ imponant Unde laici iam clerū vilipendunt. et claues ecclesie minime curant totam q3 dignitatem sacerdotū: q2 negligētes et ceci sunt duces eoꝝ et ductores cecoꝝ. Apls. Cauēdū est ne cū aliis predicauerim: et ipse reprobus efficiar. Predicāt quidā nō mechandū: ⁊ ipsi mechātur. nō furādū et ipsi furantur. ⁊ cetera vicia tā3 verbis q̈ factis inordinate viuentes perficiunt. Hec omnia prelatis committimus ⁊ ecclesiastice correctioni corrigenda

o Uos ergo prelati ⁊ p̄sbiteri ī vobis pēdet aīe vroꝝ subditoꝝ vobis ꝯmissorū. Presbiter dr̄ quasi p̄bēs iter gregi sibi ꝯmisso verbo ⁊ vite bono exēplo. eciā propōsse tēporale subsidiū Et nō tm̄ q̄rat lucrū rerū tēporaliū: sed aīarū pro q̄bus filius dei mortē sustinuit. Un̄ dicit dn̄s Quem pditam de manu pastoris requiram.

l Egitur ī tertio libro regū cū regina sabba in aula salomonis esset intuita ordines ministrācium ad mēsam regalē ⁊ oē3 ornatum curie et familie: pre omnibus laudauit ordinem pincernarum: erant enim vnius habitus. Aula salomonis signat ecclesiam. regina mensam scilicet sūmi regis. i. altare in quo conficitur/tractatur/ ⁊ sumitur/et fideliter ministratur. sacrosāctum corpus christi. Cui mense diuersi sacerdotes deseruiunt

et angeli infiniti: qui dicuntur virtutes celorum. Huius mense scz altaris/ sacerdotes sunt pincer ne. ideo debent esse vnius habitus id est vnius sā cte cōuersationis in aula sūmi regis vt possint di cere cū psalmista. In domo dñi ambulauimus cū consensu id est in dei voluntate. Qui pincerne scz sacerdotes/ pre oībus sunt electi ⁊ cōstituti ad di uina libamina infūdenda ⁊ ad honorē sūmi regis et familie idest fidelibus propinanda. Unde eis dr̄ per prophetā. Mūdamini qui fertis vasa dñi idest preparate illi corda vestra in omni virtute ⁊ mundicia interius et exterius. interius per cari tatem. exterius per bonam famam et honestatē cōuersationem: vt digni sitis bibere de manu dñi calicem vini meri plenum mixto. psal. Calix me us inebrians q̄ preclarus est. Canti. Bibite vinū quod miscui vobis scilicet in mea passione sangui ne et aqua de meo latere profluente et inebriami ni vino mee dilectionis. non tantū dico mero sed meracissimo scilicet illius vue de qua legitur. vt biberent sanguinem vue meracissimum/ idest san guinē filij vḡis itemerate/ vue dico illi⁹ vitis q̄ di xit. Ego sum vitis vera et pater meus agricola est. Nobilis est vinea in qua pater celestis a gricola est: nobilis vitis filius dei est. nobiles pal mites scilicet apostoli. Nobile vinum eius cu ius sacerdotes sunt pincerae/ scilicet illius san

ctissimi vini.i.sãguinis xpi qui ꝓfluit de torculari qđ dñs solus in ara crucis duȝ pateretꝛ mortẽ calcauit q̃ oibus scȝ sãguinẽ vue ꝑdicte in eũ credẽtibus propinaret meracissimũ queȝ assũpsit homo factus de mũdissima carne gloriose v̾ginis marie

E ya vos sacerdotes pĩcerne veri salomõis i. ihesu xpi ⁊ camerarij et secretarij et dispensatores ministeriorum dei diligenter attendite in quo gradu ⁊ dignitate sitis constituti scȝ sup omnia bona domini. Unde augustinus Quid potuit deus plus facere sacerdotibus q̃ seipm creare/tractare sumere/⁊ ministrare. Ergo redite ad cor et inspicite illud insigne priuilegium vestre dignitatis. Quinqȝ eñ sũt dignitates sacerdotũ pre ceteris. Primo dicitur sacerdos quasi sacris dotatus scȝ sacris ordinibus. quia ipse est in summo gradu qui est sacerdociuȝ. Scđo quasi sacris deditus/ id est sacramẽtis ad sacrificãda sacramẽta. Nã ipse sacrificat sacrosãctum corpus domini cũ verbis:signis:prodigijs: ⁊ cetera sacramenta Tertio dicitur quasi dans sacra. Dat eñ baptismum/confessionẽ/penitẽciaȝ/indulgẽciã/ eucharistiã/benedictionẽ/et extremã vnctionẽ. Quarto dr̄ sacerdos quasi sacra docens. docet eñ verba sancti euangelij et articulos recte fidei. Quinto dr̄ sacer dux quasi ducatũ ꝑbẽs et iter populo dei ad regna celoꝝ v̾bo sane doctrĩe ⁊ vite bono

exemplo. Unde versus Sacris dotatus. ⁊ sacris deditus. atq;. Sacra docens: sacra dans: et dux sacer esto sacerdos. Ber. Elegi michi in sacerdotem dignum mansionis habitaculū in vase vitreo q2 licet vitrum de vili materia sit tamē probatur clarius super aurum et argentum. sic quilibet sacerdos quāuis sit peccator tamen prelucet omnibus alijs rebus: regibus et principibus, et est dignior omni creatura. Uos estis genus electū gēs sancta, regale sacerdocium populus acquisitiōis non solum temporalis electiōis: sed eterne predestinationis. Elegit autē vos dominus ante mundi cōstitutionem qui nūdū eratis nisi predestinati Et est notandum q predestinatio nichil aliud est q gracie vel glorie preparatio scȝ in presenti: et glorie in futuro. Uñ aug. sup illo verbo. Elegi et preelegi. O presbiter siue sacerdos. si deus sic te elegit: redde rationē villicatiōis tue qd vel quod in hoc sclo elegeris: dū deus vltionē a te reqret. q2 scriptū est. Cui pl9 donauit: plus reqret ab eo.

o Uenerāda sacerdotū dignitas si digne et sacerdotaliter vixeritis: intra quorū manus velut in vtero virginis filius dei incarnatur. O celeste misteriū quod p vos pater ⁊ filius ⁊ spiritussāctus tā mirabiliter operatur q vno eodēq; momento idem deus qui presidet in celo. in manibus vestris est sacrificium. Greg. Hoc tam insi

cani priuilegio stupet celuz, miratur terra. Veret homo. horrescit infernus. contremiscit diabolus veneratur angelica celsitudo. Quid ergo retribuā dño pro oībus que retribuit michi. Verbi gratia Iste qui creauit me dedit michi creare se qui creauit me sine me creatur mediante me. Quid ergo retribuam dño pro taz singulari dono sacerdotii michi impēso (quod est datū optimū et donum pfectum) quasi dicat: nescio nisi duo minuta, scilicz corpus ꝛ aīam. corpus in seruitutē: ꝛ aīam in laudem. vnde psal. Lauda anima mea dominum

C Considerate ergo mirabilē vestre excellencie dignitatem ꝙ vos deus non solū p cetero genere honorauit sed eciā pre cunctis creaturis: quas ad laudem ꝛ glīam noīs sui creauit. vñ dñs. Ego cōstitui te sup gētes ꝛ regna vt euellas pctī maculā ꝛ edifices corda hoīz penitēciam agere volenciū. ꝛ dispdas errores ꝛ plantes vtutes in aīabus viuificādis. Vñ dñs. Ego vos elegi de mūdo ꝛ posui vos ad grām vt eatis volēdo: et fructū afferatis: fideliter operando. ꝛ fructus vester maneat in eternū cōgregando. Ber. Nullꝰ fructus carior deo ē ꝙ fructus aīaꝝ pro qbz mortē sustinuit filius dei. Qui enī deo in oībz hoībus lucrāt aīas p baptismū regenerāt ꝛ p ꝯfessionē ꝛ p penitēciā reuocāt ꝛ eos sacramēto eucharistie cibāt quasi dicat nullus nisi sacerdotes. Malach

Labia sacerdotũ custodiũt sciẽciaȝ scȝ dei. qꝛ ãgẽ
lus dñi exercituũ ẽ. Angl's in cõuersatiõe. angl's
in diuinarũ grarũ actione. angelus in ardore cari
tatis. ãgel⁹ in subiectionis huilitate. Salua reue
rẽcia angeloꝝ (quorũ ĩfinitus est numerus) dico
ꝙ maiores estis ꝙ̃ ãgli: ꝛ ꝓcellitis dignitatẽ eoꝝ
largo mõ loquẽdo Cui nãq; ãgloꝝ tradidit deus
qḋ datũ est sacerdoti. scȝ. Quodcũq; ligaueris su
per terram erit ligatum et in celis.

n ota due claues sũt. s. sciẽcie et potestatis
date a dño beato petro ꝛ ceteris hoïbus
nõ oïbus sȝ solis sacerdotibus ꝛ successoribus su
is. licet eñ solus deus pctã remittat: tamen nũꝙ̃
vł raro sine suis ministris. i. sacerdotibus. Quod
potest probari per leprosos. quos cum dominus
mundasset dixit. Jte ostendite vos sacerdotibus
et humiliter obedite. et dum irent mundati sunt.
Probari eciã potest per lazarũ quẽ cũ dñs susci=
tasset a mortuis: dixit discipulis suis. soluite eũ ꝛ
sinite abire. ꝛ quare ip̃e dñs nõ soluit eũ a vincu=
lis cordis: qui soluerat eũ a vĩculis mortis ꝛ qua
re non iussit mariã ꝛ marthã sorores eius soluere
vel iudeos cognatos eius qui erãt ei ꝓpinquores
debito naturali ꝙ̃ discipli dñi? Per hoc euidẽter
patet ꝛ probatur ꝙ solis sacerdotibus data ẽ po
testas a domino ligandi atq; soluendi. Ecce ꝙ̃ta
dei benignitas ꝛ sacerdotũ dignitas qꝛ ip̃e domi

nus qñqꝫ p malos donū opatur. ⁊ hoc ideo ne cla
ues ecclīe a fidelibus ꝑuipēdant. qꝛ si aliqñ sacer
dotes nō habēt ex mer to tñ habent ex officio di
gnitatis. et si quis sacerdotum īdignus. sit (quod
absit) hoc sibi: non tibi.

e Cce quanta potestas vobis sacerdotibus
data ē qꝛ lingue vestre claues celi facte sūt
Bernardus. O quantam dignitatem contulit vo
bis deus. Quanta est prerogatiua ordinis sacer-
dotalis. Pretulit vos regibus terre pretulit hūc
ordinem oībus hoībus: immo (vt altius loquar)
pretulit vos āgelis: thronis / ⁊ dñatiōibus. Sicut
enī nō angelos: sꝫ semen apprehendit abrahe ad
faciēdam redēptionem: sic non angelis sed hoībꝫ
scꝫ solis sacerdotibus corporis ⁊ sāguinis sui cō-
misit cōsecrationem. Nota ꝙ ad quinqꝫ verba sa
cerdotis stantis ad altare dei et dicētis verba ca-
nonis. Hoc ē enī corpus meū: quibus verbis do
minus dedit vim cōficiēdi in cena prelatis. vel in
lanceatione sanguīe et aqua de suo latere proflu
ente dicebatur. Hoc facite quociensc̄ūqꝫ sumitis
in meā cōmemorationez. id est ob mei amoris me
moriam: quem exhibui in cruce passus pro vobis
Tūc enī (vt dicit Bernardus) celi celoꝝ aperiunt.
et ipe xp̄s qui est ī sinu pr̄is: mox venire dignat ī
manus sacerdotis cui virtutes celoꝝ deseruiunt
et panis in altari in veruꝫ corpus xp̄i: ⁊ vinum in

eius sãguinē cōuertitur ꝛ trāsmutat. et sub modica forma panis totus velat verus deus ꝛ homo. Vñ ysaias. Uere tu es deus abscōditus.s.in hoc pane ꝛ medicina sub nebula. Psal. Mirabilia opa tua dñe s i hoc sacramēto corporis ꝛ sāguis tui et aīa mea cognoscet nimis.s.credendo firmiter.

Cum ergo tante dignitatis sit sacerdos ꝙ creator sit sui creatoris ꝛ tocius creature ipm pdere vł dānare icōueniēs est. Vñ ysido. Sicut patrē iterficere filiū ipossibile ē sic creatorē pdere creaturā icōueniēs ē. Sicut in ecclia reliqe sctōꝝ quoꝝ aīe in celis sūt cōdūt: sic ipe deꝰ reqescit i corde digni sacerdotis. Aug. Elegi eū ꝛ pelegi michi cor digni sacerdotis i hitaculū dignuz mee māsionis tāꝗ i vase vitreo. Licet vitrū sit de vili materia: tñ splēdidius est auro ꝛ argēto. Sic sacerdos plucet dignior ꝛ maior corā deo oībus hoībz regibꝰ ꝛ pricipibꝰ huiꝰ mūdi i sua dignitate. Vñ honorādi sūt sacerdotes: qbz deꝰ tātam in mūdo p oībz hoībz ꝯtulit grāz ꝛ honorē. Vñ dñs Qui vos audit me audit. et q vos spnit me spnit. Aplˢ. q vos ꝯturbat.s. idebite: iudiciū portabit. qcūqꝫ ē ille: zacha Qui vos tāgit sacdotes: offendit pupillam oculi mei: Et dominus in psal. Nolite tangere christos meos: quos et prophetas vocat dominus. Et in prophetis meis nolite malignari.

Legit de alexādro rege magno q cū venit
hierusalem ad expugnādū eā: occurrit ei
sacerdos iudeoꝝ ī ornatu pōtificali. q̄siuit rex qs
esset: ꝛ dictū ē ei q eēt sacerdos altissimi. ipe vero
descēdēs ab equo humiliter inclinādo honorauit
eum. Et sic iudei per eum obtinuerūt graz regis
q̄tomagis sacerdotes christianoꝝ huius tꝑoris
honorandi sūt q2 ipse deus honoratur in ipis: cu
ius camerarij sūt ꝛ ministri. Salomō. Dabit illis
scz sacerdotibus electuz dei donū ꝛ sors in tēplo
dei altissimi. s. sors duplex gracie ꝛ glorie. De sor
te gratie. psal. In manibus tuis sortes mee id est
ordo ꝛ vita electiōis. De sorte glorie. daniel Sta
bis in sorte tua in finē dierū. Sapi. Ecce ꝯputati
sūt scz sacerdotes īter filios dei. et īter sctōs sors
illoꝝ est/ s. sacdotū. Merito ergo gaudete ꝛ bn̄
dicite vos sacerdotes dn̄i dn̄o laudate ꝛ superexal
tate eū in scl̄a. q vos ad tātam gl̄iam elegit.

V Enit filius hoīs q̄rere ꝛ nō seducere sal
uare ꝛ nō dissipare sicut mali p̄lati De qbz
sapien̄. Duruz est iudicium his qui male intrant.
durius his qui postq̄ intrauerūt male viuūt: du
rissimū his qui male presūt. Tres em̄ sūt questio
nes: quomodo intrasti: quomō vixisti: ꝛ quō rexi
sti. De p̄io. Amice quomō huc intrasti nō habēs
vestē nupcialē. Si forte canonice intrasti. nō per
precum violencias: non per preciū: non per con

sanguinitatem. adhuc restat quis intētione aut ꝑ
caritatem, aut per cupiditatem. Si propter deū
faciat que dei sūt: sicut qui venit ad forum: faciat
ea propter que venit. At ille obmutuit: quia non
placuit sibi de hac questione: quia oculus eius
non erat simplex id est intentio: igitur totum cor
pus erat tenebrosū Unde dominus. Mittite eū
in tenebras exteriores. Scd̄a questio fit ꝑ ysaiā.
tu qui es? quasi quereret: q̄s hic? qualiter vixisti ī
eccl̄ia tua? Si nescis respondere seq̄tur. Aporta
ri te faciam quasi aportatur gallus gallinacius q̄
maior est alijs. Et maiores in ecclesiis deciam ni-
chil faciunt: sed minores. Tertia questio fit per
hieremiā Ubi est grex tuus qui datus est tibi pe
cus inclitū, id est valde gloriosum? Et ne credas
deū posse dubitare de aliqua oue dicit eīn Adhuc
trāsibūt oues ꝑ manus numerātis. Si igitur nō
solum pro vobis: sed pro singulis subditis opor-
tet rōem reddere: q̄ durissimū putas iudiciū erit
oībus qui presunt. Tria sūt q̄bus optime diabo-
lum vincimus scz ardens cogitatio/ carnis morti
ficatio/ ⁊ acuta or̄o. De primo psal. In meditati-
one mea exardescit ignis quo fugas diabolū ful-
gura coruscantē maxime si meditationes sint de
passione xp̄i. De scd̄o ap̄ls. Castigo corpus meū:
et ī seruitutē redigo. De tertio augu. Or̄o hūilis
diuinū promeret auxilium. xp̄s dicit per ezechie

lem ad prelatū. Speculatorez dedi te domui isrl' idest laicis. Unde valde necesse ē vt sint lucidi pastores: q2 nemo potest in speculo speculari lutoso Christus est sol pastor debet esse luna. luna autez non habet lumen nisi a sole ita sacerdos nō habz recipere decorē a mūdo sed tm̄ a christo. Item sacerdos qui pro nūmis celebrat: videtur dicere cū iuda. Quid vultis michi dare et ego vobis eum tradam: ergo nephas est vendere dominū suum. Cogita q̄ primus seruus vēditor seipm̄ suspēdit. Judas em̄ nūmos misit in tēplum. Peiores sunt sacerdotes qui denarios pro quibus cātant mittūt in lupanar. et in ventrē suū Judas semel xp̄m vendidit et de hoc penituit et tu forte multociēs vendidisti: et non penites: caue ne desperans teipm̄ suspēdas. Ber. Ueniēt ante tribunal iudicis audietur populoꝝ accusatio et grauis allegatio quoꝝ vixerunt stipendijs et non diluerunt eoruz pctā. Audi dn̄m dicentē Uos comeditis peccata populi. Et alibi. Pasce pasce: sed nō dicit vende vende. Item. O bone iesu videt̄ ꝯtra te ꝯspirare vniuersitas populi christiani. Nā illi in ꝑsecutiōe tua sūt primi: qui in ecclesia vidētur gerere principatū. Si quis de populo deuiat. ille solus perit: sed sacerdotis error multos perire facit si eciam nō obest q̄ptū prodest. Berna O sacerdos corpus tuū efficitur quotidie sepulchrum xp̄i. cur tunc

ꝑ os tuū egredit̄ falsitas ꝑ qđ quotidie īgredit̄ veritas? Cur oculi tui vidēt vanitatē qui quotidie aspiciūt veritatē? Cur manus tue extenduntur ad illicita et inania: que tenēt tenētem oīa? Cur te ingurgitas ebrietate qui totus plenus debes eē bonitate? Rogo ergo te vt fugias omnē vanitatem ne in futuro condēneris per veritatē. Tanto vtique grauius cades ab alto: q̄to excellēcius polles dignitatis officio. Idem ber. O dn̄e pastores tui mutati sūt in tōsores. agni in lupos. defēsores in dissipatores qui deberent esse sobrij quotidie sūt ebrij: qui prelati: pilati: qui casti: incesti. qui pastores: seductores. Nōne tociens repetitū est: petre amas me pasce oues meas quasi dicat nisi tu me perfecte diligas idest plusq̄ te tua et tuos: non intromittas de cura ista nec tu sacerdos ꝛ maxime pastor pro ouibus: ꝓ q̇bus effusus est sāguis meus. Ber Non debet aliorum ducatum suscipe q̇ nō vult alios bene viuēdo ꝑire. Nullus ita vilipēdit officiū suū sicut clerici. Fabri ꝛ agricole mane surgūt sed non ipsi. dormiunt enim vsque ad meridiem. Ber. Ve sacerdotibus miseris ꝓditoribus socijs q̇ xp̄m iterū. i. q̄tū in eis est crucifigūt ꝛ sāguinē testamēti pollutum ducūt. Qui manibus pollutis oculis impudicis ore venenato corde impudico dum ad reuerendum sacramentum non reuerenter accedunt angelos assistentes offēdunt et de singulari

medicina sibi miserabiliter acquirũt eternã dãnatione. Cauete vobis prelatuli. voratores vt catuli mortem non attenditis qui fauorẽ venditis. Dantur nũmi procurãtur paruuli/scz ydiote. irregulares. excõmunicati. giezite. ebriosi. lusores nũqꝫ casti sẽper incesti: ve vobis ve: et semper ve.

D Ominus transiens de hoc mundo ad patrẽ ecclĩaz (quã suo sacratissimo sanguine redemit) fratribus suis. s. sacerdotibus regẽdam cõmisit dicẽs. Exiui a p̃re et veni in mũdũ: iteruz relinquo mũdũ et vado ad patrẽ vos oues meas custodite pro q̃bus sãguis meus effusus est. Quãta sit dignitas sacerdotal' scz officij et ordinis audiamus et videamus. Quantuncunqꝫ enim sit aliquis bonus: tamen non potest conficere corpus xp̃i nisi ordinatus fuerit. vt officij sacerdotalis exhibeat ministeriũ dei aũt est officiũ tribuere et benedictiones. Vñ aug. Sacerdotes nõ propria virtute benedicunt: sed qꝛ xp̃i figurã gerũt. et propter eũ qui in ipsis est bñdictionis tribuũt plenitudinẽ. O sacrũ et celeste misteriũ quod per vos pater et filius et spũssanctus mirabiliter opaẽ. credimus qꝫ post deũ nõ est tanta gracia et potestas sicut est vr̃a. vñ ber. Sup potestate vestra et tã insigni priuilegio vr̃o stupet celũ. miraẽ terra. cõtremiscit diabolꝰ. abhorret ĩfernus/ vereẽ hõ/ veneraẽ plurimũ ãgelica celsitudo. qꝫ vno eodẽqꝫ mo-

mēto deus qui presidet in celo, in maībus vestris est in sacrifitio. Sed vñ hoc dulcissime ꝛ pijssime iesu vt sacdotes (q̇ sūt vt nos vmiculi ꝛ puluis et cinis) te presētē hr̄e mereāt pre manibꝫ/pre oculis.q̇ totus ꝛ integer sedes ad dexterā patris qui vnius hore momēto a solis ortu vsqꝫ ad occasum ab aquilone vsqꝫ ad austrū p̄sto es dn̄e: Certe nō ex debito: nō ex merito.sed ex voluntatis tue.beneplacito preparasti te in dulcedine tua pauperi deus:scꝫ sacerdoti. Hec est vere celestis indulgēcia. Hec est cumulata gloria.hec ē vere supexcellēs gloria.sacerdotē deū tenere in maībus nullis angeloꝝ nullis archāgeloꝝ nullis spiritibus sed hoībus non oībus sed tm̄ ordini vestro cōmissam esse credimus celebrationē tanti misterij vt cōsecratus in sacerdotē prorsus idip̄m cōficiat in altari quod christus in cena pascali cōfecit manibus suis. Jn altari quippe sacerdotū ore ꝛ maībꝰ conficitur xp̄i corpus nō creatur nō nascit̄ sꝫ qđ totū in dextera patris est:est totuꝫ in manibus.totum in ore sumentis vnus in multis et in diuersis. O sacerdos tu es sacer dux sacra docens.sacrū dās Sacer dux in exhortatione. sacra docens in participatione carnis et sāguinis christi. sacrum dās pro deo exemplum viuendi ceteris. vt amplius mouearis:immo vt magis incalescas in amorem tui redemptoris voluit christus vt iugiter cole-

retur per tuū misteriū: quod semel offerebatur in
mūdi preciū: et perēnis illa victima viueret in me
moria ⁊ semper erit in gloria patris. Vñ Moises
rogauit dñm quondam dicens. Ostende michi te
ipm dñe verum. Sed tibi non solum ostenditur.
sed in manibus tuis se totū tradidit; Delectari er
go debes o tu sacerdos ⁊ gaudere in sacramento
altaris: in cuius cōfessiōe fidelis minister inuenit
in medio patris et filij et spiritussācti (astantibus
ex omi latere superi⁹ ordinibus) sacramētū per
nobile misteriū: superexcellētis glorie. videt sacer-
dos et sentit filiū dei fratrem suū amantissimum
cuius veraciter carnē ⁊ sāguinem tenet. Vñ psal'
Narrabo (inquit) nomen tuū fratribus meis. Vi
det et sentit spiritum sanctum a patre ⁊ filio proce
dētez domesticū esse sociū factorē ⁊ dispensatorē
suū. qui ipse vere consolator est penitēciuz ⁊ aduo
catus oīm in se sperancium. Videt verum deū et
sentit spūaliter angelos ⁊ oēm celi celoꝝ senatū
sibi applaudētem. ⁊ vt cōciuis eorum ascribi me
reatur. Ibi qꝫ celebratur familiare colloquiū iter
deū ⁊ moisē am cū suū idest fidelē ministrū. Pēsa
igitur iugiter. amplectere suauiter repone fidelı
ter quid audis: quid agis: quid legis: quid tenes.
Calix sepulchrū xpi. patena lapidē superpositū.
corporale sudarium. Substratoria corporalia
lintheamina quibus inuolutus fuit christus signi

ficant. Hostia quam vides non est panis: sed caro et sanguis eius qui pependit in cruce pro mundi vita. Jam oculis tuis vides panem angelorũ: qui nescit putrescere. nõ vadit in secessũ: sed ducet te in excelsum illuc reducet te vnde retraxit imaginem. Hoc itaqꝫ sacramẽtum ab eterno in celo repositum. sed diabolo penitus celatuꝫ. prophetis quibusdam reuelatũ. solicitudini et sanctitati vestre est traditum: ꝛ per oĩa donatum. Quis vidit talia? videãt oculi nec mirẽtur: qꝛ oĩa sicut voluit fecit. O sacerdotes q̃tum est ꝙ in eleuatione manuum vestrarum capita regum inclinantur? ꝙ reges et regine vobis munera offerunt. Omnis ecclesia vos patres cõfitetur ꝛ expectat intercessores. Jn quoꝝ preuilegiati amoris premiũ datum et dictum est petro. Pasce oues meas. in singularitate potestatis datum est et dictuꝫ est apostolis Quodcũqꝫ ligaueritis sup terram. et cetera. Pẽsate q̃tum est hoc maximũ. scꝫ si ad legationem angelorũ assensus hoĩm expectaretur q̃tũ ergo est si ad arbitrium hoĩm assensus inclinatur angelorum Audite vestri officij dignitatem: cautelam et constãciam. cũ dixit elegit vos. ꝛc. officium/ vt cum dixit eatis. cautelam. vt cũ dixit fructũ afferatis. Cõstãciam. vt cum dixit fructus vester maneat. Uobis eciam dictum est. Jte in vniuersum orbem. ꝛc. Electi ergo estis vt eatis. ergo pericu

losum est vobis stare. periculosius sedere. periculosissimum est iacere.

r Ecordor me legisse quod accidit in burgũdia cũ sacerdos quidã veniret ad sinodũ trãsiens per medium nemorum obuium habuit dyabolum in figura hoīs transfiguratum quem cum salutasset tradidit ei litteram quãdam clausã tradendã epo et vniuersis rectoribus in illa synodo congregatis quem cum apuisset eps in presentia oīm fecit legi. Tenor autẽ illius lr̃e erat iste. Rectores tenebrarũ rectoribus ecclesiaruz salutem Mandamus vobis ꝙ multum diligimus vos. qꝛ quodcunqꝫ vobis cõmittitur ad infernum cũ magnis glomerationibus destinatis. Item alibi dictum fuit epo puerso a christo dño. Quando michi reduces aīas quas cum prauo exẽplo dampnificasti. Ber. Timeant clerici ministri ecclesiarum qui in terris res sanctorum quas possident tã inique gerunt. vt stipẽdijs que sufficere debeant minime contenti. superflua quibus egeni sustentari deberent: impietate sacrilegij sibi detinẽt et in vsus superbie atqꝫ luxurie victũ pauperum consumere non verẽtur: duplici iniquitate peccantes. scꝫ ꝛ ꝙ aliena diripiũt et sacris ĩ suis vanitatibus et turpitudinibus abutuntur. Heu hodie nõ pascunt pastores oues: sed seipsos propter quod cõminatur eis dñs damnationem. Ezechiel. xliiij.

Ve pastoribus hierl'm. q2 pascebant seipsos non oues pascūtur a pastoribus a quibus pasci debe=rent. Unde ber. Conuenit bonitas amabilem/sci encia discibilem/ disciplina mutabilem reddunt. Sciencia et disciplina bonitatem attrahunt. sci=encia corrigit z disciplina pascit. Debet autē qui libet p̄latus et religiosus et clericus qui alijs pre est solicitus esse quomodo deo placeat in purita=te consciencie. Ber. Mādu care spiritualiter cor pus christi: est passionis et redemptionis eius at=tencius recolere sacra beneficia ad sumēdum su=auiter in consciencia et recolandū fideliter in me moria. Au. Quotidie corpus christi sumere non laudo nec vitupero. Hoc est signum sepe cōmu=nicandi cum de perceptione huius sacramenti ti mor seruilis minuitur et incendiū caritatis plus augmētatur. Sed per hoc aliqui retrahuntur cū de cōmunione deuotionem et consolationem sin gularem non ita percipiunt prout eis beneplaci=tum foret. Et hi magis sua. q̄ dei sui videtur que rere.

o Uenerāda sanctitudo manuū sacerdotū O felix exercicium. o mūdi vere gaudiū. vbi ima sūmis iungūtur. cū christus tractat xp̄m sacerdos dei filium cui delicie sunt esse cuz filijs hoīz. Unde petrus in canonica. Uos estis genus electum regale sacerdocium/ gens sancta/ popu=

lus acquisitionis. Augu. Vos estis inquit genus electum non solum electione tēporalis prelationis sed (vt spero) electionis eterne predestinationis. Unde apl's. Elegit eos ante mundi constitutionem qui nondum erant nisi predestinati. Aug Quomodo elegit eos ante mundi constitutionē qui nondū erant nisi predestinando. Gre. Predestinatio nichil aliud est q̄ gracie p̄ntis. et glorie future preparatio. Augu. Quattuor enī requirunt proprie ad preparationez gracie p̄ntis et predestinationem glorie future. Primū est voluntas tribuentis. Scdm est libertas voluntatis. Terciuz est predestinatio non existentis. Quartū est meritium accipientis. Alioquin nec gracia in p̄nti nec sequetur gloria in futuro. Unde apl's. Quos prescivit: hos predestinavit cōformes fieri imaginis filij dei. scz sacerdotis in tanti misterij ministerio. Idem. Quos p̄destinavit: hos et vocavit: et quos vocavit. hos et iustificavit. quos iustificavit: illos et magnificavit. Glosa. In p̄destinatione est gr̃a. in vocatione potencia. in iustificatione leticia. in magnificatione gloria. Uñ vos sacerdotes estis genus electum.

a Ugustinus. O p̄sbiter siue sacerdos sicut deus te elegit et preelegit. redde rationē villicationis tue in quam vel quod tu in hoc sc'lo elegeris dum deus electionem a te requiret non

est dubium dare an sacerdos sit angelus an dyabolus. Si vixerit in castitate corporis et aie et humilitate: est angelus: Si vixerit econuerso, est peior dyabolo et hoc est horribile valde malis presbiteris. O sacerdotes considerate vestre dignitatis dulcissime excellenciam, qr dñs vos ditauit pre oibus creaturis. Honorandi sunt quippe sacerdotes quibus dñs tantam in mundo pre omnibus contulit graciam et honorem.

s Apiencia. Ecce computati sunt scz sacerdotes inter filios dei, et inter sanctos sors illorum est scz sacerdotũ. Merito ergo gaudete. et benedicite vos sacdotes dñi. dño laudate et superexaltate eum in secula. qui vos ad tantam dignitatem et graciam elegit. Et gracias agite ei pro tantis beneficijs pñtibus preteritis et futuris et eternalibus temporalibus et spiritualibus, et rogate suppliciter dicentes. Cõfirma hoc deus qd operatus es in nobis per immẽsam graciã tuam in presenti et presta vt cum oibus nobis cõmissis et oibus fidelibus et cum oibus sanctis et angelis tuis in futuro in regno celorum confiteamur nomini tuo sancto, et gloriemur in laude tua inetemum.

d Ominus noster põtifex de vestibus sacerdotalibus misticam (vt sũmus sacerdos) camisiam induit in almo vtero scz beate virginis

marie. Ministri vero iudeorum dederunt ei ami-
tum alapis contextum. Herodes albam quando
illusit eũ alba veste indutum. Ministri pilati cin-
gulum qñ flagellis ceciderunt eum. Dederunt ei
phanonem qñ ligauerũt ad colũnam stolam spu-
tis contextam. casulam qñ induerũt eũ veste pur
purea dicentes. Aue rex iudeorum. Lãceam pro
baculo. Crucem pro sede episcopali. Spineã co-
ronam pro infula. Clauũ in pedibus pro sãdalis.
Clauos in manibus pro ãnulo ⁊ cyrothecis. Sic
qꝫ ornatus pontifex noster primo tẽplum aspsit.
missam cantauit. Hely hely: postea indulgenciaꝫ
dedit dicens. Pater dimitte illis. ⁊c. Prelati te-
mere credunt sibi cuncta licere. Credidit et cay-
phas omne nefas sibi fas. Ue misero mundo. ve
primo. veqꝫ secundo. Ue per põtificum dedecus
horrificũ. Pontifices muti: de iure suo male tuti
Quãuis cornuti non audent cornibus vti.

n Ota sex vicibus fudit christus sanguineꝫ
suum pro nobis. Primo in circoncisione
⁊ hoc fuit nostre redemptionis inicium. Secũdo
in oratione: et hoc fuit nostre redẽptionis deside
rium. Tertio in flagellatione. Quarto in corona
tione: et hoc fuit nostre redẽptionis meritum: qꝛ
liuore eius sanati sumus. Quinto in crucifixione
et hoc fuit nostre redẽptionis precium. Tunc em̃
que non rapuit exsoluit. Sexto in lateris aperti

one: et hoc fuit nostre redeptionis sacramentum quia inde exiuit sanguis et aqua. Sanguis in remissionem peccatorum: et aqua ad lauacrũ baptismi sacrificandum.

¶ Finit stella clericorum feliciter

¶ Ad laudem libelli.

Aspice presentis O clerice dicta libelli:
 Nomen pastoris quisquis habere voles
Terrenis nunq̃ vel pancum rebus adhere
 Hunc mundum spernens celica sola pete.
O quanta mentis acie perpendere debet
 Is qui pastoris accipit officium.
Ne pro diuicijs curam sibi vendicet ipse
 Et non vt populo dogmate subueniat
Crede: tuo dabitur merces condigna labori
 Apte si proprium rexeris ipse gregem
Illicitus si cecet amor te diuiciarum
 Letheas ditis ingredicre domos.
Labitur ex vero si quis tuus agnus ouili
 Ad christi caulam dulcius hunc reuoca.
Verus pastor oues ad sũmum ducat ouile
 Terrenos cum artus spiritus exuerit.

Fides
ficit